

tingen af kirkelige Sager (Bl. og. 3a!). Jeg maa saaledes erklære, at jeg ikke kan slutte mig til dette Lovforslag, men maa stemme derimod, skøndt jeg heller ikke kan have Noget imod, at det gaaer til 3die Behandling, for at Forestillingerne endnu mere kunne klare sig.

Ordføreren: Den ærede Landsdøstingsmand har anstillet forskellige Betragtninger over Tilstanden i Menighederne, over deres Eiegyldighed for det Kirkelige, over den ringe Deeltagelse, der som Følge deraf skal kunne ventes, og over Uklarheden i Begreberne om Kirkeforsætningen. Alt dette kan jeg indrømme, og jeg erkender, at den ærede Landsdøstingsmand har herom en mere sikker Kundskab end jeg. Men jeg kan ikke see Anvendelsen heraf paa det foreliggende Spørgsmaal. Her er nemlig ikke Tale om en fuldstændig Kirkeforsætning, der jo væsentlig ogsaa vilde omfatte Menighedsforsætningen og navnlig Menighedsraadene; — her kunde den ærede Landsdøstingsmands Erindringer finde Anvendelse, forsaavidt der kunde være Tvivl, om Menighederne ere istand til „at bære“ saadanne Menighedsraad. Men Spørgsmaalet er et andet; det angaaer alene det Organ, der paa Kirkens Vegne skal medvirke ved det kirkelige Lovgivningsarbejde. Her er Spørgsmaalet altsaa, om en Erang til et saadant Organ er tilstede eller ikke; og naar der da spørges om denne Erangs Tilstedeværelse, hvor skal da Erangen søges? Jeg mener dog hos de Myndigheder, der dele den lovgivende Magt i Landet, altsaa hos Rigsdagen og Regjeringen. Dette er Spørgsmaalet: er der hos Regjeringen, er der hos Rigsdagen Erang til et saadant Organ? Nu er det, hvad Regjeringen angaaer, vitterligt, at de Cultusministre, der have afløst hverandre siden 1848, have ideltig og ideltig gjentaget, at de fandt et væsentligt Hul i vor hele Kirkeforsætning, at de trængte til et kirkeligt Organ, der kunde underkaste de kirkelige Lovgivningsarbejder en Behandling, før de kom til Rigsdagen, at Rigsdagen maatte søle sig i en høist trykket Stilling, saalænge det savnes, — og Ingen har stærkere udhævet dette end den nuværende Cultusminister, der udtrykkeligt har erklæret, at han ikke kan undvære et saadant

Organ. Ikke mindre vitterligt er det, at der paa Rigsdagen ofte er gjentaget Udtalelser i samme Retning; det er vitterligt, at Rigsdagen har i fuldeste Maade sølt det Trykkende ved at tage kirkelige Lovforslag under Behandling uden at have en Stemme, udgaaet fra Kirken, at holde sig til. Nu er imidlertid Spørgsmaalet ikke længere: om et saadant Organ skal staves; men Spørgsmaalet er: om vi skulle berolige os ved det Organ, som allerede er i Begreb med at danne sig, det vil sige et reent geistligt Organ, eller om vi skulle søge at faae det sammensat saaledes, som den evangelisk-protestantiske Kirkes Grundsætninger fordrer det: ved Samvirken af Geistlige og Menighedsmedlemmer. Thi derom ere vi dog vel enige, at der her findes en Grundregel, som er givet i vor Kirkes Væsen; og Spørgsmaalet bliver da: om vi skulle see bort fra denne Grundsætning og Grundregel, og lade det Geistligheds-Organ, som er i Begreb med at danne sig, blive staaet fast.

Madvig: Som Medlem af det nedsatte Udvalg og som den, der har dissenteret fra Udvalgets Fleerhed, anseer jeg mig forpligtet til paa dette Standpunkt at sige et Par Ord, men saa kort som muligt, baade fordi det idag er mig physisk umuligt at sige Meget, fordi jeg ikke var tilstede ved Forhandlingens Begyndelse og saaledes maaskee vilde komme til at gjentage, hvad der allerede er sagt, og fordi jeg overhovedet ønsker at opsætte, hvad jeg væsentligt har at udtale, til Sagens 3die Behandling, for ikke at foranledige Gjentagelser, saa meget mere som jeg da ønsker til hvad jeg har at udtale at knytte et noget bestemtere Forslag end det blotte Nei. Jeg skal altsaa idag indskrænke mig til at berøre to Punkter, idet jeg forøvrigt med Hensyn til min hele Stilling til Udvalget foreløbigt henviser til mine Uttringer i Udvalgsbetænkningen. Det ene Punkt, jeg skal berøre, angaaer Fleerhedens Indvendinger imod mine Bemærkninger, som jeg ikke der har villet møde med Contrabemærkninger, men om hvilke jeg dog skal sige et Ord. I Begyndelsen af hvad Udvalgets Fleerhed har bemærket til mine Uttringer, Sp. 331 i Udvalgsbetænkningen, er min Mening opfat-